

*Tři hároši v
Pobaltí
(expedice Frank Zappa)*

Jiří Kostur

TŘI HÁROŠI V POBALTÍ

(Expedice Frank Zappa)

Jiří Kostúr

Jiří Kostůr
Tři hároši v Pobaltí
(expedice Zappa)

Vydáno v roce 2016
Nakladatelství Jiří Kostůr (jiri.kostur@seznam.cz)

© Jiří Kostůr, 2016
Fotografie: Jiří Kostůr, František Stárek Čuñas, Romana Šimková,
Miroslav Skalický Skalák a Šárka Skalická

ISBN: 978-80-88139-06-5 (PDF)
ISBN: 978-80-88139-07-2 (EPUB)
ISBN: 978-80-88139-08-9 (MOBI)

Bibliografie Jiřího Kostůra (1942):

Roční doby (přírodní lyrika), Severočeské nakladatelství, 1973.

Satori v Praze (autobiografické povídky), Pragma, 1993, rozebráno.

Lesní hovory (přírodní lyrika), Torst, 2000, rozebráno.

Toulavý kopyta (cestopis o putování s koněm po Šumavě a Vysočině, vlastní vydání, 2006.

Vidět sekvoje, a zemřít...(cestopis z amerického Jihozápadu), Akcent, 2008.

Baráky – souostroví svobody (se spoluautorem Františkem Stárkem Čuňasem kniha rozhovorů s aktéry undergroundových komun z komunistické doby), Pulchra, 2010.

Je zastoupen v Antologii české poezie I. díl (1966-2006), Dybbuk, 2009 a v antologii Chlévská lyrika (aneb zvířata nám odcházejí ze života), Sursum, 2010.

Časopis Revolver revui č. 83, 2011 otiskl kratší výběr ze sbírky milostné poezie **Stařec a láska**. V literární revui *Pandora* č. 24, 2012 vyšla ukázka z připravované knihy **Dobry práskač Švejk**, která vychází ze svazků *StB*, které byly na Jiřího Kostůra vedeny jako na nepřátelskou osobu a s nimiž se seznámil teprve po 23 letech, vlastní vydání, 2013. Tištěná kniha je už rozebrána a na jaře roku 2015 vyšla jako e-kniha.

Tančící derviš (cestopis o Turecku), e-kniha 2015.

Island-země v zrodu (cestopis o putování Islandem), e-kniha 2015.

Stařec a láska (troufalý milostný deník), milostná lyrika, e-kniha 2015.

Union Jack (cestopis o Anglii, Walesu, Skotsku a Irsku), e-kniha 2016.

Obsah:

Prolog

2. září

3. září

4. září

5. září

6. září

7. září

8. září

9. září

10. září

11. září

12. září

13. září

14. září

15. září

16. září

17. září

18. září

19. září

20. září

21. září

22. září

23. září

24. září

25. září

Epilog

Prolog:

„Čoveče,“ oznámil mi Čuňas do telefonu, „Skalák poveze do Pobaltí loď a chce, abych já jí táh za mou Avii, protože ten jeho Meďour má už takhle přes 7 metrů. To mu musíme rozmluvit!“

Bylo jasné, že Čuňase alias Františka Stárka nejvíc hněte, že by „jachtu“, pětimetrovej motorovej člun, měl táhnout přes celý Polsko a pak tři pobaltský státy on se svým Furgonem. Nedivil jsem se mu, našťestí to nechtěl přehrát na moje prdítko od firmy Suzuki: teréňaček Jimny. Mně spíš přišlo uhozený, že bysme měli se člunem zajet na výlet do Helsinek přes Balt, jak Skalák má plánovat. Už jednou jsem zažil bouřlivější Baltický moře, když jsem se vracel ze Švédska do Německa, ale to jsem koukal na vysoký cákance vln na skleněný stěně restaurace obřího trajektu.

„Ten Skalák má nápady!“ řekl jsem, protože jsem myslel, že jde skutečně o jachtu s plachtama. „Umí to vůbec někdo vobsluhovat? A co když přijde bouře?“

Čuňas mě uzemnil: „Smrt na moři by nebyla zas tak špatná. Nakonec ty máš už život za sebou!“ Měl pravdu: v Litvě jsem oslavil šedesát sedm křížků na hrbu a jako vypelichanej androš jsem vlastně už přesluhoval. Za hippísáckejch časů v šedesátejch letech se razilo heslo: Komu je třicet, tak je odkecanej.

K harcování se člunem nakonec nedošlo. Skalák, Miroslav Skalický, uznal, že táhnout loď na vzdálenost 3.000 kilometrů tam a zpátky není úplně přiměřený. Čuňasova skříňová Avie byla tedy z obliga, a když Skalákův obytnej komplex, pomalovanej jako autobus Kena Keseye, projížděl Rigou, Tallinnem atd., kde musel různě popojíždět a couvat s těma dlouhejma metrama staříckýho Mercedesu, tak Míra konstatoval: „Bylo dobře, že jsme ten člun sebou nebrali. Těžko by se s ním parkovalo a točilo v ulicích!“

U cestování bez lodí mi bylo akorát líto, že nebudu moct pro případnej cestopis použít titul: Tři hároši ve člunu, ke kterému mě inspiroval anglický spisovatel Jerome Klapka Jerome se svou knížkou: Tři muži ve člunu. Titul Tři hároši v Pobaltí není taky špatnej. Nějakou srandu jsme si tam užili i bez vlnobití na moři.

Například na mou referenci, že žena mě neustále uvrtává do cestovního připojištění, který by zahrnovalo i převoz mrtvol, mě Čuňas

ubezpečil: „Slibuju, že tě zabalíme do koberce a přivezem nazpátek. Dáme tě ale na zahrádku, abys nám v Avii nesmrdě!“

Naše cesta do Pobaltí nesla název: Expedice Frank Zappa. Ve Vilniusu se má nacházet socha tohoto amerického undergroundového rockera, kterej je mi především znám z plakátu, kde se svou mušketýrskou vizáží dřepí se staženejma kalhotama na záchodový míse. Mě bere spíš beatnik Gary Snyder, takže bych dal přednost nějakému Národnímu parku. Loni to byly sekvoje v Sierra Nevadě, ale na podobný vejlety už nemám prachy. Aspoň vyzkouším, co košťuje kolektivní cestování.

Exploreři do Pobaltí jsme nebyli jen my tři. Skalák měl ve svém barevně vyzdobeným vehiklu ještě dva členy posádky: ženu Šárku a RONALDA, psa plemene boxer. Šárka byla od Míry kritizovaná, že pořád spí a RONALD, že velice smrdí. Šárku jsem ale viděl dost často sedět za předním sklem na navigátorským stanovišti, kde fotila a obsluhovala videovou kameru. Proto se taky na mě obrátila s dotazem: „Jirí, že to není se mnou tak zlý, jak Míra tvrdí?“

Skalák si ale stál na svém: „Příště tě sebou nevemu, všechno prochrníš!“

Čuňas měl v Avii taky ženský doprovod Romanu z Ústí nad Orlicí. Ta se živí manikurou, a jestli Fanda využíval jejich služeb taky v tomhle směru, to nevím, vyleštěný nehty jsem u něj neviděl. Mně se loni svěřil, že nemá u jeho žen štěstí a proto praktikuje systém: sbalit na jaře a rozchod na podzim. Do Pobaltí jsme odjížděli na začátku září, tak sbalení Romany ještě platilo. Ta mi nahlásila taky, že se bude během cesty rozhodovat, jak s Čuňasem dál. Jeho systém asi platí, protože s Romanou po návratu už nebyl a teď na jaře sbalil mladou Kukalku. Uvidíme, počkáme si na podzim.

Já se nacházel ve svém Jimnym sám, což kvituju s uspokojením. Sedačky u spolujezdce můžu mít tím pádem stále rozložený ve spací úpravě a nemusím je každé večer rozkládat a rozbalovat spacák. Romana se taky divila: „Ty máš toho nějak málo,“ zatímco Čuňas hlásil, že ona má krámů plnej nákladní prostor. Debatu o výstroji nad mou krosnou, kde jsem měl všechno potřebný sbalený, jsem uzavřel replikou: „Nejedem přeci na Severní pól!“

Na Severní pól jsme nejeli, ale chtěli jsme to švihnout přes Kaliningradskou oblast, k čemuž bylo nutný obšťastnit naše pasy ruským vízem. To obstarával Čuňas, kterej pobejvá v Praze. Bylo taky potřeba oskenovat řidičák a technickej průkaz a poslat mu to po inter-

netu. Já měl jen pomalejš internet, tak to trvalo skoro hodinu, než se mi to odeslalo. Nakonec to bylo k ničemu, protože Rusáci si nechtěj vylepšovat státní pokladnu jenom 2.000 Kč za vízum, ale i dalšíma byrokratickejma a finančníma požadavkama. Čuňas to vzdal kvůli nástěnce, co na velvyslanectví visela. „Než to někdo přečte, tak z něj bude doktor ruskejch věd!“ řekl do telefonu.

Než se do Pobaltí rozjedem, tak trochu kdo je kdo: my tři hároši jsme žili na konci sedmdesátek let a na začátku osmdesátek v undergroundový komuně na Nový Vísece u Chomutova, kde se uskutečnila řada undergroundovejch akcí jako koncerty The Plastic people of The Universe, DG 307 atd. Život tam skončil vyvlastněním baráku od StB. Skalák se pak vystěhoval do Rakouska, Čuňas byl dvakrát zavřenej za vydávání časopisu VOKNO, jehož já jsem byl redaktorem. Míra po Listopadu pendluje mezi Rakouskem a Českem a na Vysočině zrenovoval bejvalej mlejn, kde pořádá i dnes undergroundový festivaly. Fanda byl donedávna plukovníkem BIS a teď se na USTR zabývá undergroundovou historií. Já krapet píšu, občas je mi něco vydáno. Do penze jsem se živil jako OSVČ v dřevorubecký profesi.

Skalák

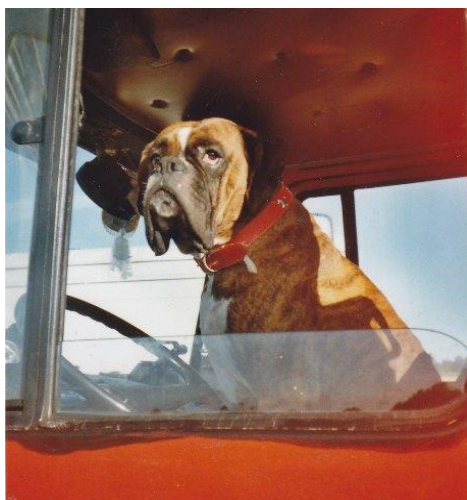
Šárka

Čuñas

Romana

Řidič Ronald

Autor

2. září 2009

V Českých Libchavách, kde má Čuňas svý venkovský útočiště, jsme na Skaláka a Šárku čekali dva dny. Před tím při cestě přes Prahu jsem vyzvedl Čuňase na konečný metra na Černým mostě. Přes Prahu jsem jel proto, jelikož jsem tam musel odvízt k dceři psa a i klec s andulkama, když žena měla bejt též čtrnáct dnů mimo domov. S andulkama to dopadlo neslavně, přehozenej hadr přes klec, aby byly za jízdy klidný, se zadrhnul za drátěný dvířka a při jeho stáhnutí v Praze jedna andulka uletěla. Čuňas potom na Černým mostě kroutil hlavou: „Ty stěhuješ i andulky?“

Než Skaláci dorazili, tak jsme s Čuňasem dva dny konzumovali pytel buřtů, kterej odvezl ze Skalákova Meziříčka ze srpnovýho festivalu, co tam zbyly. Střídali jsme je na všechny možný způsoby, naposled je Romana udělala s vajíčkem. Myslím, že se nějaký ještě vpravily se do některýho oběda, jenž probíhal už v Polsku. S rejži určitě nebyly, to by Čuňas nejed. Nemůže jí po normalizačních kriminálech ani vidět. „Co jsem viděl myši hovna v rejži v poměru 1 ku 1, tak mi nesměj přijít na stůl!“ říká pokaždý. Skalák mu chce k nějakému výročí koupit Rýžovou kuchářku...

Odstartování do Polska zdržel chladič u Skalákova Meďoura, kterej Míra musel v Meziříčku vyměnit. Přijeli proto o den pozdějc. Očekával jsem, že se ta jeho pomalovaná kraksna někde cestou rozsype, ale vydržela celou anabázi bejvalejma sovětskejma pobaltskejma republikama. Akorát při zpáteční cestě v Česku odpadla vejfuková roura, ale to už jsem s nima nebyl, jelikož jsme se v Polsku u Treblinky rozdělili. Já si odbočil šoupnout národní park Bailowiežský prales.

Když Skalák se Šárkou ráno dorazili – v noci při cestě k Čuňasovi do Českých Libchav se někde s Meďourem utábořili – tak po kávičce dam a posledních cestovních proprietách Romany v krabicích uskladněných do Avie se konečně v jedenáct dopoledne vyrazilo. První zastávka tříčlenný expediční kolony se odehrála ale hned při výjezdu z Libchav na hlavní silnici. Poskládali jsme naše dopravní prostředky vedle sebe a vyhotovilo se dokumentační foto včetně posádek. Můj Jimny se krčil skromně vedle předku Skalákova vehiklu, ale neměl jsem z toho pocit motorizovaný nedostatečnosti.

K hraničnímu přechodu do Polska jsme odbočili za Libchavama přes Žamberk. Naší karavanu vedl Čuňasův bílej Furgon, chvost jsem uzavíral já. Držel jsem se kus za Skalákem, abych měl větší přehled v protisměru. Ze zadních dveří jeho Meďoura jsem měl pořád před očima nápisy: „Co čumíš?“ a „Mně se tvoje auto také nelíbí!“ K dalším textům v barevných plochách z boku se dostanu až pozdějc. Přední masku zdobí heslo: „Underground is Life!“ Vzadu je taky hláška mašinřiry Grosse: „Myslím to upřimně!“

Stavěli jsme ještě v Jablonným nad Orlicí. Potřeboval jsem koupit příruční hasicí přístroj, kterej je v Polsku povinnej ve výbavě auta a tamní policajti uštěďřujou za něj Čechům pokuty, protože u nás se nevyžaduje. Malej pěnovej hasičák jsem koupil u pumpy. Čuňas při zaparkování na náměstí předvedl názorně jakej má brejlatej ostrozrak vedoucího výpravy. Někteřá z holek něco potrebovala v lékárně a Fanda ukázal: „Támhle je.“ Skalák se rozesmál: „To není lékářna. Tam je napsáno Husquarna!“

Do Polska jsme přejeli na přechodu Dolní Lipka. Po vyfocení u hraniční tabule s červenou orlicí jsme to šněrovali na Kladsko. Jako zadní voj jsem nemusel hlídat správněj směr a mohl se rozhlížet krajinou. Než jsme se ocitli v polskejch rovinách, tak jsme zkraje supěli v kopečcích. Já bych je s Jimným vyjel bez řazení, ale za Meďourem s černým naftovým kouřem jsem se musel belhat pomalu. Čuňasova vůdčí Avie je taky naft'ák, ta ale tolik nesmrdí.

Panská hranice

U jedný benzínky jsme vyměnili zlotý za eura. Já moc ne, bylo jasné, že nás pumpař kursem natáhne. Tu trochu polskejch drobáků jsem uplatnil u menšího občerstvení, kde jsme zastavili na držkovou polívku. Čuňas vykládal, že když tu před lety jel, tak ten Polák tady začínal s vojenskou polní kuchyní. Návrat kapitalismu pochválil: „A teď se už zmohl na motorest!“ Romana ale nebyla se službama spokojená, protože podnikatel jí nechtěl prodat rakvičky se šlehačkou za starý zlotý z komunistický éry.

Kolem 4 hodin odpoledne jsme dorazili do Wrocławu. Čuňas měl zapnutou navigaci, ale na směr Konin jsme se vymotali teprve až po

dvou hodinách. Fanda odrážel moje a Skalákovi uštěpačný poznámky: „Držím se GPS!“ Tu už jsem s ním zažil v létě při cestě do Olomouce za Květou a Honzou Princovými, když jsme bloudili kolem uzavírek do Nenakonic. Každou chvíli nám to hlásilo: „Až to bude možné, otočte se!“ Čuñas vyprávěl, že když jel jednou s Magorem podle zapnutý GPS, tak ten volal k nočnímu nebi: „Ty čuráku tam nahore, zavři konečně už tu svou nevyváchanou držku!“

Skončili jsme v jedné vesnici 12 km před Koninem. Bylo už 9 hodin a byla tma. Skalák ještě chtěl popojet až za Konin, že jsou tam podle mapy u silnice rybníky. To jsme ale s Čuñasem zavrhlí, protože ve tmě těžko budem k nim hledat cestu. Hlasování Míra prohrál, byli jsme proti němu čtyři. Ronald byl taky na naší straně, chtěl se už vyvenčit a nažrat. Odbočil jsem u nějaký cesty na širším prostranství mezi domy jako průzkumník a zablikal jsem pak světly na louce, kde jsme se usalašili na průjezdní polňače. Z nedalekého statku na nás nikdo nevyběhl s holí.

Večeři jsme odbyli u Skaláků u jídelního stolku. V zobytněný prostore mají kuchyňku s propanbutanem, ložnici a i záchod se sprchou. Střechu Med'oura obíhá dokola trubka z PVC jako zásobník na vodu, kterou Míra doplňuje u benzínek. Vyprávěl mi, jakou měli příhodu v poušti v Maroku, když je stavěli celníci. Jeden stál před autem a prohlížel jim doklady. Horkem stoupl v trubce tlak, kterej vyrazil uzávěr, a proud vody vytrysknul na celníka. „Trefil ho rovnou do ksichtu a celýho ho zlíl,“ smál se Míra. „Vzal to ale sportovně. Na rozloučenou se taky pak už smál!“

Čuñas je pověstnej vypravěč anekdot. Při večerní siestě dal do placu jednu o Roubínkovi, kterej vařil žízalovej guláš. Čuñas prozradil jeho recept: „Žízalovej guláš rovná se 1 žízala a 1 kůň!“ Mě pak pochválil za dobrou navigaci z Wroclawi, kde jsem se ujmul vedení našeho bloudícího konvoje. Řekl: „Je vidět, žes otrkanej, jak jsi jezdil na ty Sibíři!“ Trochu si spletl lokalitu, loni jsem se motal na osmiproudý dálnici v Los Angeles. Zítřa pochvalu zas stáhl, nebudu ale předbíhat událostem.

3. září

Ráno jsem koukal do červeného slunce, bylo 6. hodin, všude ještě panoval klid. Nocujeme u travnatého rigolu s rákosím za vesnickej-

ma humnama s pastvinama. Nedaleko pod stromem přežvykuje několik ležících krav. Všude jsou rozplesklý starý kravince.

Šárka vypustila Ronyho a Romana už pochoduje taky kolem Avie si ulevit slabinám. Nežinýruje se a přidřepne hned u zadního kola. Mimo benzínovejch pump provádí takovouhle praxi celou cestovatelskou trasu. Její ledviny nemají nejspíš žádnou uzavírací záklopku. Za pár dní proto vyfasovala urologickou přezdívkou na indiánskej způsob: Ta, která furt všude chčije!

Vesnice se probírá do života. Za rigolem projel staříckej traktor a sedlák vede krávu na pastvinu. Ve vratech blízkyho statku si prohlíží zkoumavě naši kočovnou grupu další vesničan. Policajty nevolá, nechá nás v pohodě nasnídat. Já nemusím vytahovat svůj propanbutanovej vaříč, Šárka mi vaří čaj u sebe. Při svejch soliterskejch cestovatelskej výbojích se s čajem nikdy nepáru, piju k snídani studenou šťávu.

V Koníně jsem se jako navigátorskėj vodič zrovna nepředvedl v pozitivním světle. Zabloudili jsme někde na předměstí, kde se nevyskytovaly žádný směrovací tabule. Nepomohl ani dotaz u místního domorodce na výpadovku na Toruň. Čuňas taky hned konstatoval: „Včera jsem tě asi přechválil!“ Zapnul GPS, a když nás z Konína vyvedl skutečně na potřebnej směr, neodpustil si satisfakční spokojenost: „Říkali jste, abych si GPS strčil do prdele. A teď je vám dobrá!“

Krajina středního Polska je fádni placka se šedivou, omšelou vesnickou architekturou. Akorát kostelům je věnována renovační péče. Komunismus zanechal svoje dědictví i na silniční síti, která má zflíkový podloží. Vyjetý koleje v asfaltu od kamionů hrozej, že vyhoděj auto z vozovky. Kdysi při cestě se synem na pobřeží Baltu jsem urazil na železničním přejezdu jednu lopatku větráku, když při skoku přes koleje vylítl u půjčený škodovky klínovej řemen ze řemenice motoru. Projeli jsme pak půlku Polska s hučením poškozenýho větráku než jsem sehnal novej.

Oběd jsme realizovali na prostranství u jedný benzínky. Měli jsme rozložený stůl a židličky a Ronald každýho hypnotizoval upřeným pohledem, jestli mu k jeho suchým granulím nekápne něco na přilepšení. Nekáplo, i když ho Skalák povzbuzoval puštěným ceděčkem s křesťanskějma songama Sváti Karáska. Šárka odháněla Ronyho s jeho vrtícím se kupírovaným pahejlem: „Fuj, ty ses zase uprd!“ Čuňas ho pohladil: „Aspoň někdo prdí víc než já!“